

Kongres
Katoliczek
i Katolików

www.kongreskk.pl
biuro@kongreskk.pl

10

postulatów
Kongresu
Katoliczek
i Katolików

SPIS TREŚCI

3	Postulat I
3	Postulat II
4	Postulat III
6	Postulat IV
7	Postulat V
8	Postulat VI
9	Postulat VII
10	Postulat VIII
11	Postulat IX
12	Postulat X

POSTULAT I

POSTULAT WSPÓLNY KONGRESU KATOLICZEK I KATOLIKÓW

Postulujemy, aby wzorem Kościołów w innych krajach Konferencja Episkopatu Polski powołała niezależną komisję ekspercką do zbadania archiwów wszystkich kurii diecezjalnych i zakonnych pod kątem popełnianych nadużyć i przestępstw seksualnych, których dopuściły się osoby duchowne i konsekrowane. Komisja powinna działać w celu sporządzenia rzetelnego raportu dla Kościoła w Polsce obejmującego okres po Soborze Watykańskim II. Raport ten powinien służyć wypracowaniu procedur zapewniających bezpieczeństwo wszystkim członkom Kościoła.

Uzasadnienie

W dojrzałej wspólnocie nadużycia popełniane przez duchownych i osoby konsekrowane nie mogą być ukrywane przed opinią wiernych. Nade wszystko jednak sprawiedliwość domaga się zadośćuczynienia wobec osób skrzywdzonych przez ludzi Kościoła.

POSTULAT II

GRUPA WŁADZA W KOŚCIELE

Postulujemy regularne spotkania parafian, zwoływane nie rzadziej niż co trzy miesiące w celu omówienia bieżących spraw parafii i zarządzania nimi.

Uzasadnienie

Prawo do życia w zdrowej wspólnocie wynika z godności człowieka jako stworzonego na obraz i podobieństwo Boże oraz z jego osobowej natury. Człowiek jako istota rozumna potrzebuje w szczególności takiego rodzaju relacji, w których liczą się jego wolność, samodzielność i sumienie. Koniecznym elementem każdej społeczności szanującej tak rozumianą

godność osoby jest więc posiadanie przez jej członków realnego wpływu na podstawowe decyzje dotyczące tej społeczności. Takie też jest chrześcijańskie rozumienie pojęcia „Kościół”, w którym podstawową rolę odgrywa idea *communio*, czyli jedności i współodpowiedzialności opartej na sakramencie chrztu. Tymczasem odmawiając świeckim sprawczości, wychowuje się ich do bierności, odbiera zapał i zachęca do traktowania lokalnego Kościoła jako miejsca świadczenia usług religijnych.

Pilnej reformy potrzebuje zatem organizacja parafii, która pozostawia świeckim bardziej rolę przedmiotu aktywności duszpasterskich niż współgospodarza własnej wspólnoty i samodzielnego podmiotu działań. Dlatego nowy styl zarządzania w Kościele powinien uwzględniać współczesne mechanizmy kontroli, zasady podziału władzy i reguły współdecydowania, ale pierwszym, niekontrowersyjnym, zgodnym ze współczesną wizją parafii krokiem powinno stać się udostępnienie wiernym pełnej informacji o ich własnej wspólnoty, w tym sprawozdania finansowego. Transparentność życia parafialnego jest fundamentem przywrócenia wiernym świeckim należnego im miejsca w Kościele (upodmiotowienia), umożliwienia duchownym koncentracji na celach duszpasterskich (ewangelizacji) oraz uczynienia parafii miejscem rzeczywistego przeżycia jedności w Chrystusie (synodalności).

POSTULAT III

GRUPA KOBIETY W KOŚCIELE

Postulujemy, aby wszystkie posługi i funkcje, które według prawa i doktryny kościelnej kobiety mogą wypełniać we wspólnocie wierzących, były realizowane bez przeszkód, zatem niezależnie od uprzedzeń lub uznaniowych decyzji poszczególnych duchownych.

Uzasadnienie

Prawo kanoniczne i praktyka Kościoła powszechnego po Soborze Watykańskim II stwarzają szerokie ramy działania dla osób świeckich, w tym

kobiet. Praktyka jednak pokazuje, że możliwości, jakie daje kobietom obecnie Kościół rzymskokatolicki, są w Polsce realizowane w niewielkim stopniu. Jest to sprzeczne zarówno z obowiązującym już prawem, jak i wieloletnim doświadczeniem katolików w innych krajach europejskich i pozaeuropejskich.

Domagamy się, aby kobiety na równi z mężczyznami świeckimi były dopuszczone do posług, które nie wymagają święceń. Oczekujemy, aby obecność ministrantek była powszechną praktyką, niezależną od uznawania miejscowego biskupa czy proboszcza.

Oczekujemy, aby w miejscach, gdzie powołuje się świeckich nadzwyczajnych szafarzy komunii świętej, w ich gronie znajdowały się także kobiety. Dotychczas odmawiano im takiej możliwości, z niewielkim wyjątkiem dla zakonnicy i osób konsekrowanych. Takie nierówne traktowanie kobiet i mężczyzn w zakresie posługi niewymagającej święceń jest niedopuszczalne.

W styczniu 2021 roku papież Franciszek zmienił prawo kanoniczne, dopuszczając kobiety do posług akolitu i lektoratu, dotychczas zastrzeżonych dla mężczyzn. Oczekujemy, aby ta zmiana została odzwierciedlona w praktykach polskich diecezji. Chcemy, aby kobiety sprawowały funkcje liturgiczne, jakie wynikają z funkcji akolity lub lektora. Chcemy, aby były widoczne przy ołtarzu i przy głoszeniu Słowa Bożego.

Pragniemy również częściej słyszeć głos kobiet mówiących kazania i prowadzących rekolekcje. Poza homilią, która jest ściśle zastrzeżona dla osób wyświęconych, nie istnieje powód, aby taki głos, często przedstawiający inną perspektywę, nie mógł wybrzmieć.

Kobiety powinny móc prowadzić aktywną działalność duszpasterską – jako prowadzące grupy duszpasterskie, asystentki duszpasterskie przy parafiach czy świeckie kapelanki w szpitalach lub domach opieki społecznej.

Kobiety powinny mieć znacznie szerszy udział w formacji przyszłych księży – w tym jako wykładowczynie w seminariach duchownych.

Wszelkie funkcje administracyjne w strukturach Kościoła i instytucji okołokościelnych powinny być dostępne dla kobiet. To kompetencje, a nie

plęć czy posiadanie święceń powinny decydować o zatrudnieniu. Do kierowania wydziałem kurii czy katedrą na wydziale teologii nie potrzeba święceń prezbiteratu.

POSTULAT IV

GRUPA DUSZPASTERSTWO MŁODZIEŻY WE WSPÓŁCZESNYM ŚWIECIE

Postulujemy utworzenie diecezjalnych ośrodków szkolenia i permanentnego dokształcania się liderów duszpasterstw młodzieżowych (świeckich i duchownych).

Uzasadnienie

Oczywiste wydaje się, że w każdej parafii powinno istnieć dobrze funkcjonujące duszpasterstwo młodzieży. Błędem jest jednak zakładanie, że każdy młody ksiądz lub siostra zakonna (ze względu na swój wiek właśnie) mają predyspozycje do pracy z młodzieżą. A taka często jest praktyka: młody wikariusz zajmuje się katechezą i ministrantami (dwa, trzy lata, bo potem jest przenoszony do kolejnej parafii), młoda zakonnica przygotowuje dzieci do pierwszej komunii świętej czy młodzież do bierzmowania.

Wielość problemów, z którymi dziś borykają się młodzi ludzie, powoduje, że praca z nimi, towarzyszenie im wymaga wieloaspektowego przygotowania: wiedzy, głębokiego namysłu nad strategią działań, doświadczenia, czasu. Konieczne jest, by ci, którzy mają prowadzić duszpasterstwa, byli kompetentni, ale i mieli do kogo się zwrócić po fachową pomoc i motywację do działania. Każda diecezja powinna mieć ośrodek, w którym tę wiedzę liderzy duszpasterstw młodzieżowych mogliby zdobyć. Szkolenie powinno obejmować przede wszystkim kwestię komunikacji: języka, relacyjności. Powinno się opierać na aktualizowanej wiedzy (zdobywanej przez ankiety, badania socjologiczne), na podstawie której można tworzyć nowy styl pracy polegającej na towarzyszeniu, a nie instruowaniu. Należy też stale dokonywać jego ewaluacji. Gdyby powstało takie zaplecze, a dzięki niemu profesjonalne kadry, byłoby też łatwiej organizo-

wać systemową pomoc dla młodzieży ze środowisk zagrożonych patologiami społecznymi. Poza tym przygotowani liderzy mogliby faktycznie skupić się na pracy, do której zostali przygotowani, i zapewniliby ciągłość działań.

POSTULAT V

GRUPA RELACJE DUCHOWNI-ŚWIECCY

Postulujemy powołanie przy Konferencji Episkopatu Polski funkcji niezależnego rzecznika praw osób świeckich w Kościele.

Uzasadnienie

W wielu parafiach dochodzi do poważnych konfliktów między księżmi i wiernymi, a ich powodem są m.in. nadużycia władzy przez proboszczów. W takich przypadkach spory dotyczą najczęściej obszaru najbardziej podstawowej opieki duszpasterskiej. W tych sytuacjach osoby świeckie czują się bezradne, ponieważ rzadko kiedy mogą liczyć na jakąkolwiek pomoc w trudnościach i kłopotach, które napotkali. Dlatego uważamy, że niezbędnym dla nich wsparciem byłaby funkcja rzecznika praw osób świeckich w Kościele. Osoba ta, dysponując rzetelną wiedzą teologiczną i stosowną w warunkach kościelnych niezależnością od urzędu biskupa, mogłaby w razie potrzeby odgrywać rolę mediatora i obrońcy praw osób świeckich. Oficjalna działalność takiego rzecznika w ramach instytucji Kościoła przyczyniłaby się do pozytywnej zmiany sposobu myślenia o wspólnotie wierzących, wskazując na konieczność kontroli tych, którzy nią zarządzają z urzędu.

Rzecznik praw osób świeckich w Kościele byłby zatem instancją chroniącą prawa zarówno wiernych świeckich, jak i samych struktur władzy kościelnej przed ich wynaturzeniami. Mógłby również pełnić funkcję katechetyczną, tworząc np. stronę internetową, na której byłyby publikowane odpowiedzi na często zadawane przez wiernych pytania. Nadto powołanie funkcji rzecznika praw osób świeckich w Kościele wychodzi

naprzeciw wnioskowi wynikającemu ze spotkań synodalnych, wskazującym na konieczność prowadzenia dialogu w Kościele.

POSTULAT VI

GRUPA SPOJRZENIE NA MAŁŻEŃSTWO I ZWIĄZKI PARTNERSKIE

Domagamy się odrzucenia języka nienawiści i wykluczenia wobec osób LGBT+ w Kościele, a w szczególności odwołania *Stanowiska Konferencji Episkopatu Polski w kwestii LGBT+ z 2020 roku*, które zawiera treści homofobiczne i transfobiczne.

Uzasadnienie

Wiele wypowiedzi ludzi Kościoła rzymskokatolickiego, które można usłyszeć na temat osób LGBT+, jest w swoim przekazie niezgodne z duchem Ewangelii. Często używany jest w nich język wykluczający, odrzucający i przesiąknięty pogardą wobec osób, które swoją orientację seksualną czy tożsamość płciową otrzymały w darze od Boga Stwórcy. Tymczasem każda mowa nienawiści oraz brak szacunku powinny być odrzucone, dlatego że są sprzeczne z przykazaniem miłości bliźniego i naruszają godność oraz inne niezbywalne dobra i prawa osób LGBT+.

W *Stanowisku Konferencji Episkopatu Polski w kwestii LGBT+ z 2020 roku* odnajdujemy tego typu treści i dlatego domagamy się jego odwołania. Ponadto dokument ten zawiera sformułowania i twierdzenia, które zostały odrzucone zarówno przez środowiska naukowe, jak i Stolicę Apostolską (np. w odniesieniu do tzw. terapii reparatywnych). Ogólny wydźwięk tego dokumentu, jak również – szerzej – postawa części Kościoła instytucjonalnego sprzyjają nasileniu w społeczeństwie negatywnego nastawienia do osób LGBT+. Takie postawy homofobiczne i transfobiczne prowadzą do zagrożenia zdrowia i życia osób LGBT+, stając się często przyczyną ludzkich tragedii. Nie takich postaw oczekujemy od ludzi nazywających się chrześcijanami, a w szczególności osób sprawujących wysokie stanowiska w Kościele.

Jednocześnie uważamy, że uznanie w nauczaniu Kościoła i praktyce duszpasterskiej orientacji homoseksualnej i biseksualnej za równoważną heteroseksualnej, zaś transpłciowości za naturalną tożsamość płciową (w zgodzie z obowiązującą wiedzą naukową i współczesnymi interpretacjami Pisma Świętego) mogłoby przyczynić się radykalnie do zmniejszenia postaw wrogich i agresywnych wobec osób LGBT+ i sprawić, by Kościół stał się dla nich miejscem akceptacji i miłości.

POSTULAT VII

GRUPA RELACJE MIĘDZYWYZNANIOWE DZIŚ I JUTRO

Domagamy się jak najszybszego zatwierdzenia przez Kościół rzymskokatolicki dokumentu *Małżeństwo chrześcijańskie osób o różnej przynależności wyznaniowej. Deklaracja Kościołów w Polsce na początku Trzeciego Tysiąclecia*.

Uzasadnienie

Grupa Relacje Międzywyznaniowe Dziś i Jutro przyglądała się przez ostatni rok stosunkom Kościoła rzymskokatolickiego z innymi wyznaniem, a szczególnie relacjom pomiędzy wiernymi różnych Kościołów. Z obserwacji wynika, że stan świadomości ekumenicznej jest w Polsce na niezwykle niskim poziomie. Tak wierni, jak i duchowni rzadko starają się tworzyć dobry klimat pomiędzy chrześcijanami różnych wyznań, nie dążą do usuwania wzajemnych uprzedzeń i sporadycznie podejmują dialog. Jesteśmy największym Kościołem w Polsce, a boimy się konwersji, prozelityzmu i wymieszania kulturowego. Za jeden z bardzo konkretnych, ważnych i pilnych do rozwiązania problemów utrudniających pozytywne budowanie relacji międzywyznaniowych uważamy brak decyzji o wprowadzeniu deklaracji *Małżeństwo chrześcijańskie osób o różnej przynależności wyznaniowej. Deklaracja Kościołów w Polsce na początku Trzeciego Tysiąclecia*, to jest dokumentu, który od 2011 roku oczekuje na zatwierdzenie przez Watykan. Deklaracja została podpisana już przez

wszystkie Kościoły skupione w Polskiej Radzie Ekumenicznej i czekamy na jej zatwierdzenie jedynie przez Kościół rzymskokatolicki! W wielu krajach Europy odpowiadające tej deklaracji dokumenty już dawno zostały wdrożone. W Polsce zaś praktyki aktualnie stosowane, oparte na wcześniejszych regulacjach, nie wyrażają ducha chrześcijańskiej jedności i miłości. Pomimo powszechnego nauczania podkreślającego znaczenie rodziny w życiu Kościoła oraz jej najwyższą wartość w wychowaniu dzieci Kościół rzymskokatolicki zwleka z zatwierdzeniem i wdrożeniem w życie dokumentu, który wzmocniłby i ułatwił funkcjonowanie rodzin powstających z małżeństw międzywyznaniowych. Postulujemy zatem podjęcie wszelkich możliwych działań, aby ten dokument został ostatecznie zatwierdzony.

Pokazałoby to otwartość Kościoła rzymskokatolickiego na dialog i dałoby możliwość pogłębienia współpracy duszpasterskiej między Kościołami. Wydaje nam się to szczególnie ważne dziś, w dobie tak intensywnych migracji, zwłaszcza ludzi młodych. A dobrze funkcjonujące małżeństwo mieszane to przykład praktykowania jedności chrześcijańskiej – do czego wzywa Chrystus.

POSTULAT VIII

GRUPA ŁAD SPOŁECZNY

Apelujemy do bpa Krzysztofa Zadarki o utworzenie w ramach struktur kościelnych organizacji III sektora, która działania duszpasterskie na rzecz praw i codziennych losów migrantów uczyni profesjonalnymi i skutecznymi na miarę współczesnych wyzwań.

Uzasadnienie

Problem migracji ludności w świecie domaga się obecnie także w Polsce nowej, profesjonalnej odpowiedzi duszpasterskiej ze strony Kościoła. Sercem ładu społecznego jest szacunek dla człowieka – bliźniego i tworzenie przyjaznej mu przestrzeni.

Dotychczasowe strategie wobec wyzwań masowego napływu ludności są niewystarczające. Niektóre z przyjętych rozwiązań prowadzą do eskalacji przemocy i łamania praw człowieka. Ewangelia uwrażliwia nas na los bliźniego bez względu na jego narodowość czy wyznawaną wiarę i przynagla do spieszenia mu z pomocą, gdy dzieje mu się krzywda. Działania, które uderzają w godność człowieka, nie mogą podobać się Bogu. W imię obrony wartości chrześcijańskich nie możemy godzić się na przemoc, gdyż to zaprzecza wartościom, jakie wyznajemy.

Postulujemy utworzenie instytucji do spraw migracji, która wypracowywałaby strategię przyjmowania przybyszów w naszym kraju spójne z Ewangelią. Zapraszamy do jej współtworzenia bpa Krzysztofa Zadarę, a także istniejące już organizacje oraz ludzi nauki zajmujących się kwestiami migracji. Rolą postulowanej instytucji byłoby zbieranie wiedzy dotyczącej problemów migracji – zarówno od teoretyków, jak i praktyków – oraz projektowanie pożądaných rozwiązań formalnych i organizacyjnych.

Chcemy pracować nad racjonalnymi, pozytywnymi scenariuszami działań, żeby „problem migracji” przekształcić w to, czym w istocie jest, czyli w wielką szansę dla przybyszów i gospodarzy.

POSTULAT IX

GRUPA TROSKA O STWORZENIE

Postulujemy, aby za zachętą ze strony biskupów powstawały w parafiach grupy świeckich i duchownych, którzy w duchu encykliki *Laudato si'* podejmą działania łączące troskę o środowisko z wiarą.

Uzasadnienie

Wiedza naukowa i codzienne obserwacje mówią o dramatycznym niszczeniu stworzonego przez Boga świata, zagrażającym życiu obecnych i kolejnych pokoleń. Proces ten przejawia się w ekspansywnej, nieetycznej eksploatacji zasobów Ziemi i skutkuje zmianami klimatu, skażeniem

środowiska, zanikaniem bioróżnorodności, a w efekcie także niesprawiedliwościami społecznymi. Bezdużnie i okrutnie traktowane są zwierzęta. Najbardziej drastycznym przejawem upadku moralnego są wywoływane wojny, niejednokrotnie z bluźnierczym powoływaniem się na imię Boga. Wszystkie te zjawiska mają wymiar etyczny. Ich przyczynami są chciwość, pycha, niesprawiedliwość, zawiniona niewiedza, a skutkami: choroby, bieda, wykluczenie, cierpienie i śmierć. W 2015 roku papież Franciszek w encyklice *Laudato si'*, bazując na eksperckiej wiedzy, przedstawił wszechstronnie dramatyczny los Stworzenia i wezwał wszystkich ludzi do ekologicznego nawrócenia w duchu Ewangelii. Nawrócenie ekologiczne nie jest możliwe bez edukacji i pogłębienia duchowości, bez postrzegania Boga w Stworzeniu i świadomości obowiązków nas, ludzi, wobec słabszych oraz wobec wspólnego nam środowiska życia. My, jako katolicy, łącząc naszą wiarę z troską o stworzenie, powinniśmy zrobić wszystko, aby zatrzymać niedobre zjawiska w imię miłości Boga i bliźniego, a nasi pasterze powinni inicjować i mocno wspierać działania zmierzające do ocalenia stworzonego przez Boga świata i nas samych.

POSTULAT X

GRUPA RELACJE PAŃSTWO-KOŚCIÓŁ

Postulujemy niezwłoczne powołanie kościelnego zespołu roboczego duchownych i wiernych świeckich w celu przedyskutowania i przygotowania skutecznych rozwiązań, które doprowadzą do respektowania zasady rozdziału Kościoła od państwa w Polsce w codziennej praktyce życia publicznego.

Uzasadnienie

Kościół nie może oczekiwać, że państwo podporządkuje się jego doktrynie, ponieważ podstawy organizacji społeczeństwa demokratycznego nie może stanowić żadna nadrzędna doktryna filozoficzna, religijna czy światopoglądowa.

Za najważniejsze wyzwanie dla wspólnoty katolickiej w Polsce w kontekście relacji państwo–Kościół uważamy dokonanie zmiany dotychczasowego sposobu definiowania przez Kościół jego pozycji wobec instytucji państwa. Zaktualizowany *modus vivendi* Kościoła i państwa powinien być określony przez odrębność Kościoła, która nie może oznaczać wyłącznie swobody jego działania w granicach prawa i braku ingerencji ze strony państwa w wewnętrzne sprawy Kościoła. Autonomia ta, przysługując Kościołowi na mocy prawa do wolności religijnej, czyni go przede wszystkim wspólnotą i instytucją samodzielnie odpowiedzialną za własny los.

Horyzont refleksji Kościoła o pożytecznych dla niego stosunkach z państwem powinien znacząco przesunąć się w kierunku poszanowania pluralizmu poglądów i opinii, charakterystycznych dla społeczeństwa demokratycznego. Ponadto potrzebne są nowe strategie realizowania kościelnej misji jako niewykłanej w bieżący spór polityczny, który zawsze wywiera destrukcyjny wpływ na religijne przesłanie Kościoła. Wymagać to będzie zmiany myślenia zarówno duchownych, jak i wiernych świeckich.

**Kongres
Katoliczek
i Katolików**

Kongres Katoliczek i Katolików
ul. Szczęsna 26, 02-454 Warszawa
biuro@kongreskk.pl
www.kongreskk.pl